

KESKKONNAÜHENDUSTE PÖÖRDUMINE: REIDI TEE PROJEKTI PUHUL LOOBUTI ETTEVAATUSPRINTSIIBIST

8.09.2017

Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Keskkonnaõiguse Keskus

Kolmapäeval, 6. septembril otsustas Tallinna Halduskohus mitte rahuldada MTÜ Eesti Roheline Liikumine kaebust tühistada Reidi tee II etapi ehitusluba. Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO) väljendab pettumust, et sellises olulises keskkonnaküsimuses pole ei kohaliku omavalitsuse ega kohtu tasandil lähtutud ettevaatusprintsipiist.

MTÜ Eesti Roheline Liikumine kaebus põhines peamiselt asjaolul, et projektile pole koostatud nõuetekohast keskkonnamõju hindamist (KMH). Halduskohus viitab oma otsuses muu hulgas eelnevalt teostatud valdkondlikele uuringutele ning kaebuse esitanud keskkonnaorganisatsiooni kohustusele tõendada projekti ohtlikkust keskkonnale.

Valdkondlikud erialauuringud eraldi ei tohi ega saagi asendada keskkonnamõju hindamise protseduuri, kuna see võimaldab kõrvale hiilida reast kvaliteedigarantiidest, mida KMH koostamine ette näeb. KMH protsessis on muu hulgas kohustuslik avalikustada eksperdi arvamus, kooskõlastada mõjuhindang teiste pädevate asutustega, samuti on kindlalt sätestatud ekspertidele esitatavad nõuded ja avalikustamise kord. Valdkondlike uuringute puhul neid garantiisid ei ole. Selline praktika toob kaasa läbipaistmatud, ebausaldusväärsed ning halvasti kontrollitavad uuringud, mille puhul halvimal juhul keskkonnahoid võib osutuda teisejärguliseks.

Üllatavalt märgib halduskohus oma otsuses nagu kaebaja, praegusel juhul MTÜ Eesti Roheline Liikumine, oleks pidanud läbi viima uuringud tõestamaks Reidi tee rajamise ohtlikkust keskkonnale. Sellise tõendamiskoormise seadmine vabaühendusest kaebajale on lubamatu ning on vastuolus nii Euroopa Liidu kui ka Eesti keskkonnaõiguse aluseks oleva ettevaatuspõhimõttega ning halduskohtumenetluses kehtiva uurimispõhimõttega. Neist põhimõtetest lähtuvalt on arendajal ja avalikul võimul kohustus nii avalikkust kui ka kohtuid veenda selles, et plaanitud tegevus on ohutu. Vastupidine olukord, kus keskkonna eest seisjatel lasub kohustus tõendada tegevuse ohtlikkust, on aga eeltoodud printsiipidega vastuolus. Tegevuse ohtlikkust saabki hinnata KMH käigus, mis on avalik menetlus. Alternatiivsete uuringute tellimise kulud oleksid vabaühendustele ilmselgelt ebamõistlikud ja selline kohtupraktika tõkestab

juurdepääsu õigusemõistmisele viisil, mis on selges vastuolus rahvusvahelise Aarhusi konventsiooniga.

MTÜd Eesti Roheline Liikumine kohtus esindanud Karin Marosov sõnab otsust kommenteerides: "Kohtuotsuse puhul on üllatav ka see, et kohus asus ise hindama ja põhjendama, miks 10 aastat tagasi teistsugusele teeprojektile teostatud KMH on aja- ja asjakohane. Selliseid põhjendusi, rääkimata erialaspetsialistide hinnangutest, ei nähtu Tallinna linna otsusest KMH algamata jätmise osas. Ringkonnakohtult ootame otsuse edasikaebamise korral vastust, et milline on siis ehitusloa väljastaja roll KMH menetluses ning kas tööpoolest saab seda rolli asendada kohus, asudes n-ö vajalikke põhjendusi kokku koguma erinevatest võimalikest hilisematest dokumentidest."

Toonitame veelkord EKO seisukohta, et olulistes keskkonnahoiu küsimustes tuleb tegutseda ettevaatusprintsibist lähtuvalt ning KMH läbiviimise protsessis kindlustada läbipaistvus ning pädevaid osapooli kaasav lahendus, mille tulemusena suureneb keskkonnakasul.

Lisainfo:

Mihkel Annus

Eesti Roheline Liikumine

mihkel@roheline.ee

Siim Vahtrus

Keskkonnaõiguse Keskus

siim@k6k.ee